

MUNKAVÉDELEM

GINOP-5.3.7-VEKOP-17-2017-00001
azonosító számú
„Jogszerű foglalkoztatás fejlesztése”
elnevezésű kiemelt projekt

BOGNÁR CSABA

SEGÉDLET A MUNKAVÉDELMI OKTATÁSI TEMATIKA ELKÉSZÍTÉSÉHEZ

TECHNOLÓGIAI ÉS IPARI
MINISZTERIUM

KÜLDETÉSÜNK A BIZTONSÁGOS JÖVŐ

Mikor kell a munkavállalót oktatásban részesíteni és mi szabályozza a munkavédelmi oktatást?

Törvényi szabályozás:

A munkáltató oktatási kötelezettségéről a munkavédelemről szóló 1993. évi XCII. törvény (továbbiakban: Mvt.) **55. § (1) pontjában** foglalt előírás, mely szerint:

„55. § (1) A munkáltatónak oktatás keretében gondoskodnia kell arról, hogy a munkavállaló

- a) munkába álláskor,
- b) munkahely vagy munkakör megváltozásakor, valamint az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek változásakor,
- c) munkaeszköz átalakításakor vagy új munkaeszköz üzembe helyezésekor,
- d) új technológia bevezetésekor elsajátítsa és a foglalkoztatás teljes időtartama alatt rendelkezzen az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés elméleti és gyakorlati ismereteivel, megismerje a szükséges szabályokat, utasításokat és információkat. Az oktatást rendes munkaidőben kell megtartani, és szükség esetén időszakonként - a megváltozott vagy új kockázatokat, megelőzési intézkedéseket is figyelembe véve - meg kell ismételni. Az oktatás elvégzését a **tematika megjelölésével** és a résztvevők aláírásával ellátva írásban kell rögzíteni.”

Egyes ágazati (rendelet, szabvány) szabályozások:

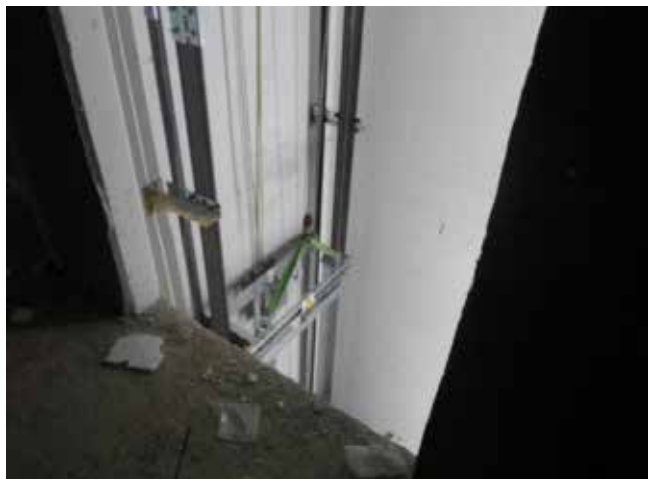
- az építési munkahelyeken és az építési folyamatok során megvalósítandó minimális munkavédelmi követelményekről szóló **4/2002. (II. 20.) SzCsM-EüM** együttes rendelet 12. §-a:

„12. § (1) A munkáltató a munkavállalókat, illetve képviselőiket köteles - szükség szerint írásban - tájékoztatni azokról az intézkedéseiről, amelyek az építési munkahelyen munkát végző munkavállalók egészségét és biztonságát érintik.”

(2) A tájékoztatást a munkavállaló részére közérthető formában kell megadni.”

Az építés-kivitelezési munkaterületek napról napra változnak. Előfordulhat, hogy az egyes munkafolyamatok elvégzéséhez a leesés elleni kollektív védelmet meg kell szüntetni, amelyet azonban a munka végeztével nem építenek vissza. Megfelelő tájékoztatás hiányában a munkavállalók leesésének veszélye gyakran fenn áll.

Példa: A munkavállaló munkatársával az építés alatt álló épületben lift rendszert építették ki, a munkavállaló a lift aknában a földszinten végezte a szerelést. Az épület harmadik szintjén aljzat betonozást végeztek, úgy, hogy a földszintről betonpumpa segítségével tömlőn juttatták fel a betont. A tömlő a benne lévő nyomás miatt csapkodó, „kígyózó” mozgást végzett. A harmadik emeleti folyosón a lift akna nyílással szemben a falnak állvány elemeket támasztottak. Az akna nyílás és a fal között a folyosó szélessége kb. 1,50 m volt. A csapkodó tömlő a falnak támasztott állványelemet a lift nyílásba lökte, amely a földszinten a lift aknában tartózkodó munkavállaló fejére esett. A lift akna nyílás leesés elleni kollektív védelemmel nem volt ellátva, azt előző napi feladatok miatt eltávolították, de vissza nem helyezték. A sérült munkavállalót kórházba szállították, ahol sérülései miatt elhunyt. A munkavállalóknak nem volt ismerete arról, hogy a lift aknában dolgoznak, illetve a lift aknában dolgozó sem tudta, hogy felette betonozási munkálatok folynak.

1. kép. lift akna nyílás
(munkavédelmi hatóság felvétele)

2. kép. betont szállító tömlő, mely a korlátelemet
az aknába lökte (munkavédelmi hatóság felvétele)

- a biológiai tényezők hatásának kitett munkavállalók védelméről szóló **61/1999. (XII.1.) EüM** rendelet 9. §-a:
„9. § (1) A munkáltató gondoskodik arról, hogy a munkavállaló, illetve a munkavédelmi képviselő - elsősorban tájékoztatás és oktatás formájában - elégséges és megfelelő képzést kapjon...”
- a munkavállalók munkahelyen történő egyéni védőeszköz használatának minimális biztonsági és egészségvédelmi követelményeiről szóló **65/1999. (XII. 22.) EüM** rendelet 4. § (6) bekezdése:
„4. § (6) A munkáltató előzetesen tájékoztatja a munkavállalót azoknak a kockázatoknak a jellegéről és mértékéről, amelyekkel szemben a védőeszköz használata őt megvédi, továbbá gondoskodik arról - szükség esetén gyakorlati képzéssel -, hogy a munkavállaló megtanulja a védőeszköz használatának módját. A munkáltató a védőeszköz rendelkezésre bocsátásával egyidejűleg magyar nyelvű tájékoztatót és használati utasítást a munkavállaló rendelkezésére bocsát. A tájékoztatás és a gyakorlati képzés megtörténését a munkáltató írásban dokumentálja és azt a munkavállalóval alá kell íratnia, továbbá - kérelemre - az ellenőrzést végző hatóság részére a dokumentumot bemutatja. A munkáltató köteles biztosítani a munkavállalók, illetve azok képviselői számára a tájékoztatást, az oktatást és a konzultációt a védőeszköz használatával kapcsolatosan, az Mvt. rendelkezései szerint.”
- a munkaeszközök és használatuk biztonsági és egészségügyi követelményeinek minimális szintjéről szóló **10/2016. (IV. 5.) NGM** rendelet 22. § (2) bekezdés, 24. §, 37. §, 60. § (3) bekezdés, 64. § f) pont:
„22. § (2) Javítást, átalakítást, karbantartást csak külön oktatásban részesített megbízott személy végezhet.”
„24. § A munkavállalót munkába álláskor, a munkaeszköz átalakításakor, új munkaeszköz használatba vételekor vagy üzembe helyezésekor munkavédelmi oktatás keretében, a munkaeszközök használatával összefüggésben tájékoztatni kell legalább...”
„37. § (1) Önjáró munkaeszközt csak az arra előírt vezetői, illetve kezelői engedéllyel rendelkező munkavállaló vezethet és kezelhet...”
„60. §(3) A (2) bekezdésben meghatározott oktatás legalább az alábbiak ismertetésére terjed ki: Előírás hiányában a 23. és 24. § szerinti tartalommal, dokumentált módon kell gondoskodni a kezelő oktatásáról...”
„64. § (f) az érintett munkavállalót a munkavégzéshez szükséges ismeretekre és az alkalmazott munkafolyamatra vonatkozóan elméleti és gyakorlati oktatásban kell részesíteni, ideértve a szükséges mentési eljárás megismertetését is;”

Példa: Szennyvíztároló medence átépítés, karbantartás során, a kezelőjárdát tartó egyik konzolt elvágták, így a járda nem volt alátámasztva. A munkavállaló nem tudott a konzol levágásáról, a támasz nélküli kezelőjárdára lépet, mely súlya alatt leszakadt és 5,80 méter magasból leesett. A munkavállaló sérülései miatt a kórházban elhunyt.

3. kép. Forrás munkavédelmi hatóság felvétele.

- az Emelőgép Biztonsági Szabályzat kiadásáról szóló 47/1999. (VIII. 4.) GM rendelet melléklete I. fejezet 1.3., 5.6., 6.1.- 6.4., pontok, IV. fejezet 4.2. pont:

„1.3....a munkáltató igazolt módon gondoskodik a kezelő balesetmentes munkavégzéséhez szükséges oktatásáról és meggyőződik a szakmai ismeretek elsajátításáról, valamint...”

„5.6. Kötöző, irányító

A teher felfüggesztését, felerősítését az emelőgép teherfelvevő szerkezetére, illetőleg az emelőgép kezelő irányítását önállóan az a személy végezheti, aki

...- a munkájához szükséges szakmai és munkavédelmi ismereteket oktatás keretében, igazolható módon elsajátította.”

„6.1. Az emelőgép kezelőjét, a kötözőt és a karbantartót munkavédelmi oktatásban kell részesíteni....”

„6.2. Ismétlődő, illetőleg rendkívüli munkavédelmi oktatásban kell részesíteni....:

„6.3. A munkavédelmi oktatásokhoz az üzemeltető munkavédelmi szakképzettséggel rendelkező személylyel tematikát készített, amelynek ki kell terjednie a munkahelyek, munkaeszközök, a technológia kockázataira, annak elhárítására, a vonatkozó jogszabályok betartására.”

„6.4. Igazolható módon meg kell győződni a munkavédelmi ismeretek elsajátításáról.”

„4.2. Az egyéb emelőszerkezetek kezelői részére a szakmai és munkavédelmi ismeretek elsajátítását munkavédelmi oktatás keretében az üzemeltető köteles biztosítani.”

Példák: A vezetőállásos targonca villáján 3 darab egymásra elhelyezett doboz közül a legfelső megbillent. A munkavállaló az emelőgépet nem állította le, hanem a gépszerkezet padkájára állva akarta a dobozt a helyére illeszteni. Eközben a vezérlőkart térdrel meglökte, minek következtében a teher hirtelen süllyedni kezdett és a munkavállaló bal kéz ujjai az emelőszerkezet mozgó kerete és az oszlop álló része közé szorult és két ujjá csonkulódott. A munkavállaló munkavédelmi oktatásban részesült, de az ismeretek elsajátításáról dokumentáltan nem győződött meg a munkáltató.

4.-6. kép. Forrás munkavédelmi hatóság felvétele

Másik esetben Betonpumix gépjárművel földem betonozást végeztek. Sem a pumix kezelő, sem pedig a betonpumpa csövet tartó munkavállaló nem vette figyelembe, hogy a betonpumpa gémje túl közel került a felső villamos vezetékhez, melynek következtében elektromos ív keletkezett. A pumix kezelő és a betonpumpa csövet tartó munkavállaló áramütést szenvedett, melynek következtében a csövet tartó munkavállaló a helyszínen életét vesztette. A munkavállalók nem voltak kioktatva a magasfeszültség közeli munkavégzés szabályairól.

7.-8. kép. betonpumpa gémje a villamos felsővezeték közvetlen közelében (munkavédelmi hatóság felvétele)

- a kémiai kóroki tényezők hatásának kitett munkavállalók egészségének és biztonságának védelméről szóló **5/2020. (II. 6.) ITM** rendelet 14. §-a:

„14. § (1) Az Mvt. 42. § a) pontjában, 54. § (3) bekezdés a) pontjában, valamint 55. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel a munkáltató gondoskodik arról, hogy a munkavállaló és a munkavédelmi képviselő az általuk értett nyelven munkába álláskor és minden alkalommal, amikor lényeges változás történik, a kockázat jellegétől és fokától függően szóban, vagy írásos anyagok biztosításával (oktatás vagy képzés keretében)...”

Példa: Víztorony-glóbusz belső részét határértékkel szabályozott komponenseket tartalmazó festékkel festette a munkavállaló. Biztonsági adatlap nem volt, a munkavállaló nem ismerte, hogy milyen körülmények között szabad használni a festéket. A festéshez gázálcot viselt a munkavállaló. A festék használata során a biztonsági adatlap előírása szerint nagyfokú szellőztetésre, illetve frisslevegős légzőkészülékre lett volna szükség. A munkavállaló a glóbuszban rosszul lett, a katasztrófavédelem és mentők órákon keresztül mentették az eszméletlen sérültet.

A munkavállaló balesete orvosi vélemény szerint életveszélyesnek minősült, de a kórházi kezelést követően felgyógyult.

9. kép. glóbusz bejárata (munkavédelmi hatóság felvétele)

10. kép. nem megfelelő légzésvédő (munkavédelmi hatóság felvétele)

- a foglalkozási eredetű rákkeltő anyagok elleni védekezésről és az általuk okozott egészségkárosodások megelőzéséről szóló **26/2000. (IX. 30.) EüM.** rendelet 12. §-a:

„12. § (1) A munkáltató gondoskodik a munkavállaló és a munkavédelmi képviselők - rákkeltő anyagok használatával kapcsolatos - oktatásáról és képzéséről, ennek keretében írásban - szükség esetén szóban - tájékoztatást ad a munkavállalók számára, az általuk értett nyelven...”

- az elsősorban hátsérülések kockázatával járó kézi tehermozgatás minimális egészségi és biztonsági követelményeiről szóló **25/1998. (XII. 27.) EüM** rendelet 4. §-a:

„4. § (1) A munkáltatónak általános tájékoztatást kell nyújtania a munkavállaló részére az Mvt. 55. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, és - amennyiben ez lehetséges - a legpontosabb információt kell adnia a munkavégzés megkezdése előtt...”

- a munkavállalókat érő zajexpozícióra vonatkozó minimális egészségi és biztonsági követelményekről szóló **66/2005. (XII. 22.) EüM** rendelet 11. §-a:

„11. § A munkáltató megfelelő intézkedésekkel biztosítja, hogy a munkavégzés során az alsó beavatkozási határértéket meghaladó zajterhelésnek kitett munkavállalók és képviselőik tájékoztatásban és oktatásban részesüljenek különösen a következőkről...”

- a rezgés-expozíciónak kitett munkavállalókra vonatkozó minimális egészségi és munkabiztonsági követelményekről szóló **22/2005. (VI. 24.) EüM** rendelet 6. §-a:

„6. § (1) A munkáltató megfelelő intézkedésekkel biztosítja, hogy az érintett munkavállalók és képviselőik oktatás és tájékoztatás keretében megismerjék a munkahelyük kockázatértékelése eredményeit, különösen...”

- a Mezőgazdasági Biztonsági Szabályzat kiadásáról szóló 16/2001. (III.3.) FVM rendelet melléklete 1.5.1., 1.5.3., 4.3.1.1., 4.3.4., 4.3.8., 4.4.8., 4.8.1. pontok:

„1.5.1. Az ÁNTSZ által kullancs vírusgócaként nyilvántartott területen - ahol kullancsirtást nem végeztek - munkát (szolgáltatást, ellenőrzést stb.) végzőket a munkáltatónak tájékoztatnia kell a Kullancs-enkefalitisz megbetegedés veszélyéről, és részükre a megelőző védőoltás lehetőségét biztosítani szükséges a külön jogszabályban (8.2.21.) foglaltak szerint.”

„1.5.3. A munkavállalókat ki kell oktatni a kullancs-csípés megelőzésére (zárt ruházat, a kullancs élőhelyeinek elkerülése, riasztószerek alkalmazása stb.), valamint a bőrbe fúródott kullancs szakszerű és gyors eltávolítására. Az oktatás a foglalkozás-egészségügyi szolgálat orvosának közreműködésével történjen. A kullancs eltávolítására szolgáló eszközt (pl. csipeszt) a munkavégzők részére, a munkáltatónak kell biztosítania a munkavégzés helyszínén.”

„4.3.1.1. Az elszabadult állatok megfékezését legalább két - 18 év és nyugdíjkorhatár közötti életkorú - munkavédelmi oktatásban részesített férfi végezze.”

„4.3.4. A telepre vonatkozóan el kell készíteni a teleprendet is magába foglaló üzemelési utasítást, melyben meg kell határozni a munkahelyi biztonsági követelmények, a rend és tisztaság megtartásának előírásait is. Az utasítást mindenki számára hozzáférhető helyen kell tartani; tartalmát az új dolgozókkal felvételkor ismertetni kell.”

„4.3.8. Az állattartó telepen (istállóban) dolgozókat a munkavédelmi oktatás során ki kell oktatni az állatról emberre terjedő betegségek, továbbá a trágya kezelésére és elhelyezésére szolgáló berendezésekben keletkező gázok elleni védekezés módszereire is. A munkavállalókat kötelezni kell a személyi tisztaság (mosdás, fertőtlenítés) szabályainak megtartására; ennek feltételeit a munkáltatónak kell biztosítania (szociális létesítmény stb.).”

„4.4.8. Az új munkavállalót az állatok szokásairól (természetéről) minden esetben tájékoztatni kell.”

„4.8.1. Lóistállóban állatgondozóként csak a 18. életévét betöltött, külön jogszabály (8.2.22.) szerint egészségileg alkalmas, a szükséges szakismerettel rendelkező és a munkavégzés veszélyeire kioktatott személyt szabad foglalkoztatni.”

Példa: A munkavállaló a telephelyéről mezőgazdasági traktor vontatta billenőplatós pótkocsival szerves trágya szállítását végezte körülbelül 1 km távolságra lévő szántóföldre.

A pótkocsi billenőplatója nem akart lezárulni, ezért munkavállaló a pótkocsin az alváz és a plató között lévő munkahengeren a tömlőt akarta kilazítani, melynek következtében a nyomás hatására a platótartó hidraulika nyomása megszűnt, a plató a munkavállalóra zuhant a helyszínen életét veszítette.

A billentő pozícióban lévő platót a szerelés, javítás során visszacsapódás ellen a munkavállaló alátámasztással nem rögzítette. A munkavállalónak a karbantartási tevékenység nem volt feladata, erre a tevékenységre oktatásban nem részesült.

11. kép. billenőplatós pótkocsi, melynek platója az alvázhoz szorította a munkavállalót (munkavédelmi hatóság felvétele)

- „Munkavédelem. Veszélyes berendezésekben beszállással végzett munkák biztonságtechnikai követelményei” című MSZ-09-57.0033:1990 szabvány 2. függelék 5.1. pontja.

Példa: Beszállási engedély hiányában a munkavállaló a több szintes gumiipari gép földszinti részén a gépbe hibaelhárítás céljából bemászott. Az első emeleten tartózkodó személy nem tudott róla, gépet elindította és a gépben tartózkodó munkavállalót a forgó-mozgó részek összeréselték, helyszínen elhalálozott.

12. kép. Forrás: munkavédelmi hatóság felvétele

Az **oktatást** jogszabályban **meghatározott időszakonként** (pl. 47/1999. (VIII. 4.) GM rendelet melléklete I. fejezet, 6.2. pont), ill. ennek hiányában a **munkáltató belső szabályai szerint** – a megváltozott vagy új kockázatokat, megelőzési intézkedéseket is figyelembe véve – **kell megismételni.**

Ki tarthat munkavédelmi oktatást?

A munkavállalók részére a munkavédelmi oktatást munkavédelmi szakember, illetve a munkavédelmi oktatási tematika alapján a munkáltató vagy az általa megbízott, szakmai ismeretekkel rendelkező személy (pl.: üzemvezető, műszakvezető stb.) tarthatja meg.

Ki készítheti el és mit tartalmazzon az oktatási tematika?

Az Mvt. 57. § (3) bekezdés f) pontja alapján a munkavédelmi oktatásban, így a tematika kidolgozásában **munkavédelmi szakképesítéssel** rendelkező személynek kell közreműködnie.

A tematika alapját a munkavédelmi szempontból fontos szabályok, utasítások képezik. Ezek részben a munkavédelmi tárgyú jogszabályok vonatkozó részei (pl. veszélyes tevékenységek biztonsági szabályzatai, a munkavégzéssel összefüggő közlekedésbiztonsági, egészségügyi, elsősegélynyújtási tudnivalók), részben belső utasítások (pl. munkavédelmi szabályzat, teleprend, üzemrend, technológiai, műveleti, kezelési, karbantartási utasítások, mentési, menekülési terv) részben szabványok, műszaki dokumentációk, gépkönyvek. Egyedi gépek, berendezések esetén célszerű a nagy tapasztalattal rendelkező gépkezelők, üzemvezetők javaslatait, gyakorlati tapasztalatait is figyelembe venni.

Tartalmazzon az oktatási tematika általános információkat:

– A munkáltató kötelezettségeiről pl.:

- Az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés érdekében a munkáltató köteles a szükséges utasításokat és tájékoztatást a munkavégzést megelőzően a munkavállalónak megadni, (a munkavállaló utasítás ellenesen nem végezhet munkát)
- rendszeresen meggyőződni arról, hogy a munkakörülmények megfelelnek-e a követelményeknek, a munkavállalók ismerik, illetve megtartják-e a rájuk vonatkozó rendelkezéseket, (munkáltató ellenőrzési kötelme)
- a munkavégzés körülményeihez igazodó, illetve az azzal összefüggő veszélyek figyelembevételével megfelelő munkaeszközöket biztosítani a munkavállalók részére, (törött, repedt, sérült munkaeszközöket használni tilos!)
- a technológia változtatását és az új technológia bevezetését érintő döntés előtt megtárgyalni a munkavállalókkal, valamint munkavédelmi képviselőikkel a változtatás, vagy bevezetés egészségre és biztonságra kiható következményeit,(megszokás szerinti munkavégzésből eredő balesetek megelőzése)
- a tudomására jutott rendellenességet, illetve a munka egészséget nem veszélyeztető és biztonságos végzésével kapcsolatos bejelentést haladéktalanul kivizsgálni, a szükséges intézkedéseket megtenni, az érintetteket értesíteni, és közvetlen veszély esetén a munkavégzést leállítani,(rendellenes, közvetlen veszélyt jelentő körülmények között munkát végezni tilos!)
- a munkabalesetek és foglalkozási megbetegedések esetén az Mvt. V. Fejezet rendelkezéseinek megfelelően eljárni,(kivizsgálás, minősítés, bejelentés stb.)
- biztosítani a védőeszközök rendeltetésszerű használhatóságát, védőképességét, kielégítő higiéniai állapotát, szükséges tisztítását, karbantartását, javítását, pótlását,(védelmi képességét veszített, nem megfelelő higiéniai állapotú egyéni védőeszköz nem használható)
- teljes felelősséggel megtenni minden szükséges intézkedést a munkavállalók biztonsága és egészségvédelme érdekében, figyelembe véve a változó körülményeket is, valamint törekedve a munkakörülmények folyamatos javítására,(rendkívüli klimatikus viszonyok figyelembe vétele, hideg-meleg munkakörnyezet)
- a munkabiztonsági szaktevékenységnek, illetve munkaegészségügyi szaktevékenységnek minősített feladatok ellátásáról az e törvényben meghatározott módon gondoskodni és az előírt feladatok ellátására e törvényben meghatározott személyt, illetve szervezetet biztosítani.(munkavédelmi szakember és foglalkozás-egészségügyi orvos foglalkoztatása)

– A munkavállalók jogairól, kötelezettségeiről pl.:

- A munkavállaló csak a biztonságos munkavégzésre alkalmas állapotban, a munkavédelemre vonatkozó szabályok, utasítások megtartásával, a munkavédelmi oktatásnak megfelelően végezhet munkát. A munkavállaló köteles munkatársaival együttműködni, és munkáját úgy végezni, hogy ez saját vagy más egészségét és testi épségét ne veszélyeztesse. Így különösen köteles:
  - a rendelkezésére bocsátott munkaeszköz biztonságos állapotáról a tőle elvárható módon meggyőződni, azt rendeltetésének megfelelően és a munkáltató utasítása szerint használni, a számára meghatározott karbantartási feladatokat elvégezni;

Példa: A sérült munkavállaló egy Weimar típusú rakodógépet behúzással akart elindítani, úgy, hogy a rakodógépet sodronykötéllal tehergépkocsihoz kötötte. A tehergépjármű vezetője elkezdte húzni a rakodógépet, majd az iszaptároló medencénél a kanyarban megállt a tehergépkocsival. A rakodógép nem állt meg, irányítatlanul egyenesen a medencébe haladt. Az iszap teljesen ellepte a kezelőfülkét a munkavállalóval együtt, akit élve nem tudtak kimenteni. A munkavállaló a tevékenységre nem kapott utasítást, holott munkavédelmi oktatásban részesült, de ez a tevékenység az oktatás tárgyát nem képezte.

13. kép. a baleset helyszíne
(munkavédelmi hatóság felvétele)

14. kép. az iszaptároló medencébe borult gép
(munkavédelmi hatóság felvétele)

- az egyéni védőeszközt rendeltetésének megfelelően használni és a tőle elvárható tisztításáról gondoskodni;
- a munkavégzéshez az egészséget és a testi épséget nem veszélyeztető ruházatot viselni;
- munkaterületén a fegyelmet, a rendet és a tisztaságot megtartani;
- a munkája biztonságos elvégzéséhez szükséges ismereteket elsajátítani és azokat a munkavégzés során alkalmazni;
- a részére előírt orvosi - meghatározott körben pályaalkalmassági - vizsgálaton részt venni,
- a veszélyt jelentő rendellenességről, üzemzavarról a munkáltatót azonnal tájékoztatni, a rendellenességet, üzemzavart tőle elvárhatóan megszüntetni, vagy erre intézkedést kérni a felettesétől;
- a balesetet, sérülést, rosszulletet azonnal jelenteni,
- A munkavállaló önkényesen nem kapcsolhatja ki, nem távolíthatja el és nem alakíthatja át a biztonsági berendezéseket,
- A munkavállaló köteles együttműködni a munkáltatóval, illetve a 8., 57-58. és a 70/A. §-ban meghatározott személyekkel az egészséges és biztonságos munkakörnyezet megőrzése érdekében hozott hatósági intézkedések teljesítése, illetőleg a munkáltató veszélyt megszüntető intézkedéseinek végrehajtása során is.
- A munkavállaló jogosult megkövetelni a munkáltatójától az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeit, a veszélyes tevékenységhez a munkavédelemre vonatkozó szabályokban előírt

védőintézkedések megvalósítását, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzéshez szükséges ismeretek rendelkezésére bocsátását, a betanuláshoz való lehetőség biztosítását, a munkavégzéshez munkavédelmi szempontból szükséges felszerelések, munka- és védőeszközök, az előírt védőital, valamint tisztálkodószerek és tisztálkodási lehetőség biztosítását.

- A munkavállalót nem érheti hátrány az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósítása érdekében történő fellépéséért, illetve a munkáltató vélt mulasztása miatt jóhiszeműen tett bejelentéséért. E védelem megilleti a munkabiztonsági, illetve munkaegészségügyi szaktevékenységet, továbbá az 57-58. §-okban előírt feladatokat ellátó munkavállalókat is.
- A munkavállaló **jogosult megtagadni a munkavégzést, ha azzal életét, egészségét vagy testi épségét közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné.** Ha a munkáltató utasításának teljesítésével **másokat veszélyeztetne közvetlenül és súlyosan, a teljesítését meg kell tagadnia.**
- A munkaköri orvosi alkalmassági vizsgálatokkal kapcsolatos tudnivalókat: Az a munkavállaló, aki az előzetes, időszakos, soron kívüli munkaköri, szakmai, illetve az a munkát végző személy, aki az előzetes, soron kívüli személyi higiénés alkalmassági vizsgálaton **nem vett részt, vagy nem alkalmas minősítést kapott, az adott munkakörben munkaterületen nem foglalkoztatható, tevékenységet nem folytathat.**
- Alapvető magatartási szabályokat a munkahelyen. Figyelemmel a munkaterületen történő járműközlekedés veszélyeire.
- Az öltözőhelyiségek, a tisztálkodó- és mellékhelyiségek, a pihenőhelyek használatával kapcsolatos tudnivalók. (rend és tisztaság megtartása, nedves csúszós felület miatt a csúszás és botlás veszélyre történő figyelemfelhívás).
- A munkabalesetekkel kapcsolatos általános tudnivalók (azonnali jelentési kötelezettség).
- Az elsősegélynyújtással kapcsolatos általános tudnivalók. Képzett elsősegélynyújtók személyek nevét, elérhetőségét, elsősegélynyújtó felszerelések helyét, értesítendő személyek nevét elérhetőségét, szükséges egyéb telefonszámokat.
- A kézi tehermozgatás szabályai.
- A villamos berendezések kezelésének szabályai.

A munkahelyre vonatkozó speciális tudnivalókat:

- A munkakörnyezet veszélyei (pl. szabad-, zárt tér, hideg, meleg, UV sugárzás)
- A munkahelyre, a tevékenységre vonatkozó szabályok (jogszabályok, szabványok, munkavédelmi szabályzat, teleprend, üzemeltetési utasítás stb. alapján)
- A létesítmények használatának szabályai
- A munkavégzéssel kapcsolatos közlekedés szabályai
- Rendkívüli helyzetben (pl. havaria) a menekülés, a mentés szabályai
- A munkakör(ök)re vonatkozó speciális tudnivalók ismertetéséhez
- A kezelendő munkaeszköz(ök) működésének, használatának szabályai
- A kezelendő munkaeszköz(ök) biztonsági berendezéseinek működésével kapcsolatos tudnivalók(burkolatok, vészleállító berendezések)
- A karbantartás szabályai
- A veszélyes vegyi anyagok (pl. olajok, vegyszerek, tisztítószerek stb.) használatának szabályai
- Az egyéni védőeszközök juttatásának, használatának szabályai
- A munkavégzés hatókörében tartózkodók védelmének szabályai

Fontos, hogy az oktatási tematika NE csak jogszabályból beidézett előírásokat tartalmazzon, hanem a munkáltatónál fellépő gyakorlati veszélyekre, az alkalmazott gép-, egyéni védőeszköz-, egyéb munkaeszköz vagy anyag stb. biztonságos használatára hívja fel a munkavállaló figyelmét.

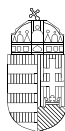
MUNKAVÉDELEM

GINOP-5.3.7-VEKOP-17-2017-00001 azonosító számú
„Jogszerű foglalkoztatás fejlesztése” elnevezésű kiemelt projekt

Technológiai és Ipari Minisztérium

2022

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE